

Αθήνα 1.8. 1.1. 2003

Αριθ. Πρωτ. 3.7.1.41/Γ.ν.ω.μ. 9

Προς

Τους κ. Εισαγγελείς Εφετών Κράτους

Σχετ.: Το υπ' αριθ. 2056/29-9-2003 έγγραφο του Εισαγγελέα Πρωτοδικών

Λάρισας

Θέμα: Αν οι Ιατροδικαστές που υπηρετούν μόνιμα στις Ιατροδικαστικές Υπηρεσίες της Χώρας δικαιούνται εκτός από το μισθό τους και την αμοιβή που προβλέπεται στον ΚΠΔ για τους πραγματογνώμονες, για κάθε ιατροδικαστική πράξη που ενεργείται απ' αυτούς, ύστερα από παραγγελία Δικαστηρίου, Εισαγγελέα, Ανακριτή, Ανακριτικών υπαλλήλων.

1. Οι Ιατροδικαστικές Υπηρεσίες που λειτουργούν πλέον στις έδρες των Εφετείων της Χώρας διέπονται βασικώς από τις παρακάτω διατάξεις νόμων 1) ν. Γχπ/1910 και το εκδοθέν σε εκτέλεση του νόμου αυτού ΒΔ της 8/17-5-1910, όπως αυτό τροποποιήθηκε με το από 31-10-1910 Β.Δ. 2) ν. 705/1943 «Περί τροποποίησεως και συμπληρώσεως ν. Γχπ/1910, καθώς και το σε εκτέλεση του

νόμου αυτού εκδοθέν Κανονιστικό Διάταγμα με χρονολογία 29 Φεβρ./13 Μαρτίου 1944, 3) Το ν.δ. 885/1971, 4) άρθρο 5 ν. 1649/1986, 5) άρθρο 39 παρ. 1 και 3 ν. 2721/1999 και 6) άρθρο 60 παρ. 1 και 2 ν. 2160/2003.

Από τις διατάξεις των νόμων αυτών, εκτός των άλλων προκύπτει, αλλά και συνάγεται, ότι οι Ιατροδικαστικές Υπηρεσίες αποτελούν κάθε μία ιδία αρχή, εξαρτώμενες απ' ευθείας από το Υπουργείο Δικαιοσύνης, οι δε υπηρετούντες σ' αυτές ως ιατροδικαστές είναι ιατροί, οι οποίοι κατέχουν μόνιμη δημόσια θέση. Πρόκειται δηλαδή για ιατρούς δημοσίου υπαλλήλους, ανεξάρτητα που έχουν διαφορετική μισθολογική μεταχείριση (Βλ. σχ. Γνωμ. 7/1988 Αντεισ. ΑΠ Σ. Αλεξόπουλου, στις Γνωμ. Εισαγγ. ΑΠ Κατραλή, σ. 493). Αποστολή δε αυτών είναι να εκτελούν στην περιφέρειά τους τις παραγγελλόμενες από τις δικαστικές αρχές πραγματογνωμοσύνες ιατροδικαστικής φύσεως επί ποινικών υποθέσεων, όπως ειδικότερα αναφέρεται στο άρθρο 14 του παραπάνω ν. 705/1943. (Βλ. σχ. και Α. Καρρά, Ποιν.Δικ. Δίκ., σελ. 458, Γ. Σταθέα, Η πραγματογνωμοσύνη στην Ποινική Δίκη, σελ. 109). Οι Ιατροδικαστικές εκθέσεις που συντάσσονται απ' αυτούς, δεν είναι τίποτε άλλο παρά πραγματογνωμοσύνες, όπως τις κατονομάζει ο νομοθέτης στην παραπάνω διάταξη, αλλά και όπως προκύπτει και από το άρθρο 184 ΚΠΔ. Από την τελευταία μάλιστα διάταξη συνάγεται, ότι κατά κανόνα η πραγματογνωμοσύνη ανατίθεται στα ειδικώς από το νόμο οριζόμενα εργαστήρια. Οι πραγματογνωμοσύνες όμως που διενεργούνται κατόπιν παραγγελίας των δικαστικών ή και αστυνομικών αρχών στα Εργαστήρια των Ιατροδικαστικών Υπηρεσιών, όπου βέβαια τέτοια υπάρχουν, ή που διενεργούνται εκτός αυτών, όπου τούτο είναι εφικτό και νόμιμο από ιατροδικαστές ομοίως,

γίνονται μέσα στα πλαίσια των νομίμων υπηρεσιακών τους καθηκότων, και ως εκ τούτου για πράξεις που ανάγονται άμεσα στα ιατροδικαστικά-υπαλληλικά τους καθήκοντα δεν μπορούν και δεν πρέπει να τύχουν οποιασδήποτε πρόσθετης αμοιβής, πέραν του προβλεπομένου μηνιαίου μισθού τους, στον οποίο συμπεριλαμβάνονται και τα τυχόν επιδόματα για υπερωριακή απασχόληση κλπ. Εκτός βέβαια αν συντρέξει περίπτωση μεταβάσεως αυτών εκτός της έδρας της υπηρεσίας τους, οπότε τότε, ανάλογα με τα οριζόμενα στην ισχύουσα Νομοθεσία, ενδεχομένως να λάβουν αποζημίωση για την συγκεκριμένη μετακίνησή τους.

2. Σύμφωνα με το άρθρο 185 ΚΠΔ, το συμβούλιο Πλημμελειοδικών, ύστερα από πρόταση του Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών, καταρτίζει μέσα στο τρίτο δεκαήμερο του Σεπτεμβρίου κάθε χρόνο πίνακα πραγματογνωμόνων κατά ειδικότητες από πρόσωπα που διαμένουν στην έδρα του και είναι κατάλληλα για την διενέργεια πραγματογνωμοσύνης, προτιμώντας δημοσίους υπαλλήλους. Οι πραγματογνώμονες αυτοί είτε είναι δημόσιοι υπάλληλοι, είτε είναι ιδιώτες, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 189 ΚΠΔ, τελευταίο εδάφιο, όταν τελειώσουν την πραγματογνωμοσύνη έχουν το δικαίωμα να πάρουν τη νόμιμη αμοιβή τους και τα έξοδα που κατέβαλαν. Σημειώνεται εδώ, ότι για τους δημοσίους υπαλλήλους, πέραν της παραπάνω ειδικής διατάξεως, υπάρχει και η διάταξη του άρθρου 31 παρ. 1 και 2 ν. 2683/1999 «περί υπαλληλικού Κώδικα» (άρθρο 77 παρ. 1 και 2 του προηγουμένου νόμου), που επιτρέπει σ' αυτούς υπό ορισμένας προϋποθέσεις την άσκηση έργου και εργασίας με αμοιβή.

3. Το ερώτημα που γεννάται είναι αν στον πίνακα αυτό των πραγματογνωμόνων μπορούν να συμπεριληφθούν και ιατροδικαστές, των Ιατροδικαστικών Υπηρεσιών της Χώρας, ανάλογα πάντοτε με την ειδικότητά τους ή δεν μπορούν, διότι αυτό είναι αντίθετο με τα υπηρεσιακά τους υπαλληλικά καθήκοντα της ειδικής εργασίας που εκτελούν και προσιδιάζει αυτό μόνο στους λοιπούς δημοσίους υπαλλήλους.

Στο ερώτημα αυτό, κατά την άποψή μας, η απάντηση πρέπει να είναι καταφατική, διότι, αφενός μεν στο άρθρο 188 ΚΠΔ, που αναφέρει «Ποιοι δεν διορίζονται» πραγματογνώμονες δεν έχουν συμπεριληφθεί και οι ιατροδικαστές και αφετέρου από καμία διάταξη ειδική ή γενική δεν προκύπτει, ούτε συνάγεται τέτοια απαγόρευση, αναφορικά με τους ιατροδικαστές. Ούτε νομίζω μπορεί να καταλήξει κανείς σε συμπέρασμα απαγόρευσης, με βάση μόνο το αντικείμενο της εργασίας που έχουν ταχθεί να εκτελούν.

Αντίθετα δεν δικαιούνται οι ιατροδικαστές της παραπάνω πάντοτε κατηγορίας, να αναλάβουν έργα τεχνικού συμβούλου, καθόσον τα έργα αυτά προϋποθέτουν ελέυθερη άσκηση ιατρικής (Βλ. 1/1981, γνωμ. Εισαγγ. ΑΠ Κ. Φαφούτη, Π.Χ. ΛΑ/196).

Εφόσον λοιπόν δεν απαγορεύεται να συμπεριληφθούν και οι ιατροδικαστές των Ιατροδικαστικών Υπηρεσιών της Χώρας στους συντασσομένους κατ' έτος κατά τα ανωτέρω πίνακες πραγματογνωμόνων, αν διορισθούν απ' αυτούς από τις αρμόδιες δικαστικές αρχές για άσκηση

καθηκόντων πραγματογνωμόνων, δικαιούνται, όπως και οι λοιποί δημόσιοι υπάλληλοι που εκτελούν τέτοιο έργο και για τους οποίους ο νόμος επιτάσσει προτίμηση (άρθρο 185 ΚΠΔ), να λάβουν όταν τελειώσουν την πραγματογνωμοσύνη, την προβλεπόμενη νόμιμη αμοιβή και τα έξοδα που κατέβαλαν.

Αυτονόητο όμως είναι, ότι οι αρμόδιες δικαστικές αρχές που κάνουν διορισμούς πραγματογνωμόνων από τους προαναφερθέντες πίνακες, ότι πρέπει να διορίζουν πραγματογνώμονες ιατροδικαστές, όταν τούτο είναι απολύτως αναγκαίο, για να μπορούν έτσι αυτοί να ανταποκρίνονται στα κύρια υπηρεσιακά τους καθήκοντα και τις απαιτήσεις της υπηρεσίας τους, στην οποία έχουν διορισθεί, για τα οποία και μισθοδοτούνται από το Ελληνικό Δημόσιο. Σημειώνεται εδώ, ότι για την διενέργεια ιατροδικαστικών πράξεων συντρέχει ισότιμη συναρμοδιότητα των Εργαστηρίων Ιατροδικαστικής των ΑΕΙ^{*} και των Νοσηλευτικών Ιδρυμάτων Πανεπιστημίων ή ΕΣΥ αφενός και των Ιατροδικαστικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Δικαιοσύνης αφετέρου (Γνωμ. 3065/1996, Αντεισαγγελέα ΑΠ Η. Σπυρόπουλου, Π.Χ. ΜΖ/713).

Εν όψει όλων των ανωτέρω, η γνώμη μας στο παραπάνω ερώτημα είναι, ότι και οι ιατροδικαστές των Ιατροδικαστικών Υπηρεσιών της Χώρας, δεν απαγορεύεται από την κείμενη Νομοθεσία να συμπεριληφθούν στους ετήσιους πίνακες πραγματογνωμόνων, που συντάσσονται κατ' έτος από τα αρμόδια Συμβούλια Πλημμελειοδικών, της περιφέρειας όπου υπηρετούν και να λάβουν αν

διορισθούν και εκτελέσουν καθήκοντα πραγματογνώμονα την προβλεπομένη νόμιμη αμοιβή, καθώς και τα έξοδα του κατέβαλαν.

Ο Γνωμοδοτών Αντεισαγγελέας του Αρείου Πάγου

Χρήστος Γ. Σιδέρης

Κοινοποίηση:

Υπουργείο Δικαιοσύνης

Ιατροδικαστικές Υπηρεσίες της Χώρας

Ε.Θ.